

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 57 0 Ps 100532 20 Rev
Banjaluka, 29.5.2020.godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija: Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja I. d.o.o. V., koga zastupa punomoćnik S. N., advokat iz S., protiv tuženog M. K., vlasnika K. s.o.d. B., koga zastupa punomoćnik B. S., advokat iz B., radi duga, vrijednost predmeta spora 85.258,63 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 100532 19 Pž 2 od 19.12.2019. godine, na sjednici održanoj dana 29.5.2020. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova sastavljanja odgovora na reviziju u iznosu od 1.433,25 KM.

Obrazloženje

Presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 100532 18 Ps 2 od 24.4.2019. godine odbijen je zahtjev tužitelja da se obaveže tuženi da mu isplati iznos od 78.456, 25 KM, sa zakonskim zateznim kamatama i to: na iznos od 1.114,03 KM od 08.11.2009. godine do isplate; na iznos od 11.929,91 KM od 08.11.2009. godine do isplate; na iznos od 6.938,10 KM od 05.12.2009. godine do isplate; na iznos od 4.998,83 KM od 07.12.2009. godine do isplate; na iznos od 7.846,31 KM od 07.12.2009 godine do isplate; na iznos od 6.113,25 KM od 12.12.2009. godine do isplate; na iznos od 4.086,23 KM od 19.12.2009. godine do isplate; na iznos od 6.674,85 KM od 19.12.2009. godine do isplate; na iznos od 4.148,24 KM od 10.01.2010. godine do isplate; na iznos od 3.881,12 KM od 10.01.2010. godine do isplate; na iznos od 2.208,96 KM od 15.01.2010. godine do isplate; na iznos od 6.026,67 KM od 15.01.2010. godine do isplate; na iznos od 5.276,70 KM od 23.01.2010. godine do isplate; na iznos od 7.213,05 KM od 23.01.2010. godine do isplate i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 10.286,85 KM. Obavezan je tužitelj da tuženom isplati troškove postupka u iznosu od 10.070, 35 KM, dok je preko tog iznosa, zahtjev tuženog za isplatu troškova postupka, odbijen kao neosnovan.

Presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 100532 19 Pž 2 od 19.12.2019. godine, žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, te je odbijen i njegov zahtjev za naknadu troškova sastava žalbe, u iznosu od 1.045,98 KM, kao i zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu, u iznosu od 1.433,25 KM.

Blagovremenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji

i osporena presuda preinači tako da se udovolji tužbenom zahtjevu, ili da se ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru tuženi predlaže da se revizija odbije, kao neosnovana.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se obaveže tuženi da mu isplati iznos od 78.456,25 KM (jer je ranijom presudom iz ovog postupka pravosnažno odbijen zahtjev do traženih 85.258,63 KM, zbog zastarjelosti potraživanja), sa pripadajućom zateznom kamatom od dospelosti računa do isplate, uz naknadu troškova postupka.

U toku postupka koji je prethodio donošenju nižestepenih presuda utvrđeno je: da su tužitelj i tuženi (koji je ranije poslovao pod nazivom J. s.o.d. K. M.), bili u poslovnom odnosu tokom 2009, 2010. i 2011. godine, te su 22.6.2009. godine zaključili Ugovor o isporuci privrednih eksploziva i inicijalnih sredstava za potrebe gradilišta na magistralnom putu M-20 G. – F., tunel Č. i S., tunel S. 1 kod P.; da se tim ugovorom tuženi, kao kupac, obavezao (pored ostalog) da će pravovremeno pribaviti potrebnu dokumentaciju i snositi troškove uskladištenja, a tužitelj, kao dobavljač da će vršiti isporuku prema dostavljenoj narudžbi i dispoziciji tuženog, s tim što ne može bez narudžbe kupca dostavljati eksplozivne stvari (tačka 3.7.); da je tužitelj sačinio više računa i otpremnih listova, na čijem neplaćanju temelji svoj tužbeni zahtjev i da je uz te račune priložio i rješenja nadležnog organa, kojima se tuženom i tužitelju odobrava nabavka, odnosno prevoz eksplozivnih stvari; da je vještak grafološke struke, Lj.G. u svom nalazu od 18.01.2017. godine utvrdio da se ni na jednom otpremnom listu ne nalazi svojeručni potpis M. K., niti S. G. (koji je radio kod tuženog), a da je V. L. (radnik tuženog) potpisao samo pet, od vještačenih dvadeset šest otpremnih listova; da je vještak ekonomske struke D. O. na osnovu dokumentacije u spisu i dokumentacije tužitelja, utvrdila da ukupan dug tuženog prema tužitelju iznosi 85.258,63 KM.

Kod ovakvog stanja činjenica i kod utvrđenja da tužitelj nije dokazao da je sporne račune dostavio tuženom, niti da su robu, čija se naplata zahtjeva u ovom postupku, primili M. K. ili neko od njegovih ovlaštenih radnika (S. G. ili V. L.), da su otpremni listovi, na kojima se zasniva tužbeni zahtjev, na mjestu „primio“ u većini slučajeva potpisani nečitim potpisom i da se samo na nekim nalazi čitljiv potpis – U. M., L. Lj., S. - ali da nije utvrđeno ko su ta lica i za koga su primili eksploziv, te da se iz rješenja koja su pratila prevoz eksplozivnih materija ne može sasvim pouzdano utvrditi da je fakturisana roba isporučena tuženom i u kojoj količini, jer su u nekim od priloženih rješenja o prevozu robe, kao primaoci, pored tuženog (J., a kasnije K.), navedeni i drugi primaoci kao naprimjer R. d.o.o. S.; BIM T. d.o.o. K.; B. d.o.o. T.; M. d.o.o. S.; H. G.; V.p. d.o.o. Č.; kamenolom G., J. i kamenolom D., B. i drugi – nižestepeni sudovi nisu pogriješili kada su odbili tužbeni zahtjev, primjenom pravila o teretu dokazivanja iz člana 126. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP), uz obrazloženje da se na osnovu izvedenih dokaza nije moglo na pouzdan način utvrditi da je tužitelj tuženom isporučio fakturisane stvari.

Suprotno tvrdnji revidenta prvostepeni sud je u svojoj odluci iznio sadržaj svih provedenih dokaza, ocjenio ih, svaki pojedinačno i u vezi sa drugim dokazima, kako nalaže odredba člana 8. ZPP, imajući u vidu i upute iz ranijeg ukidnog rješenja drugostepenog suda, a drugostepeni sud je takvu ocjenu prihvatio, i argumentovano obrazložio zašto žalbeni navodi nisu mogli ishoditi drugačiju odluku.

Istina je, kako navodi revident, da se ovdje radilo o prometovanju eksplozivnim materijama za koje se mora izdati posebno rješenje ministarstva unutrašnjih poslova za njihovu nabavku kao i transport i da se u tim rješenjima mora naznačiti „ko je pošiljalac i ko je primalac i na koju lokaciju se odvozi eksplozivna materija“. Upravo zato i sva druga prateća dokumentacija mora biti jasna i nedvosmislena.

U konkretnom slučaju, kako je naprijed rečeno, a što su opširno i detaljno obrazložili nižestepeni sudovi, nije se moglo na pouzdan način utvrditi da je fakturisana roba isporučena tuženom, kod činjenice da su kao primaoci u tim rješenjima označena i druga lica. Sada u reviziji tužitelj ističe da su sva rješenja izdata za prevoz eksplozivnog materijala tuženom „odnosno kooperantima tuženog“. Kako ugovorom od 22.6.2009. godine tužitelj i tuženi nisu predvidjeli mogućnost da se nabavljena eksplozivna materija isporuči nekom trećem, nego samo tuženom i na mjesto koje on označi, a kooperanti nisu ni spomenuti ugovorom, a ni tokom postupka, ovakvi revizioni navodi nisu mogli ishoditi drugačiju odluku.

Vještačenje po vještaku ekonomske struke izvršeno je na osnovu dokumentacije iz spisa i knjigovodstvene dokumentacije tužitelja. Tuženi nije, kako pogrešno tvrdi revident, odbio da dostavi svoju knjigovodstvenu dokumentaciju, nego je rekao da nikada nije primio sporne račune (a tužitelj nije suprotno dokazao) i da je ugašena firma pod kojom je poslovao u spornom periodu, te da je umro knjigovođa koji je za njega vodio knjigovodstvene poslove, pa da zato ne može dostaviti traženu dokumentaciju.

Vještak ekonomske struke, koji je utvrđivao stanje duga tuženog prema tužitelju, na osnovu ispostavljenih faktura, se nije bavio pitanjem dostavljanja fakturisane robe i identifikacijom primaoca te robe. Radi razrješenja tih pitanja proveden je dokaz grafološkim vještačenjem potpisa na otpremnim listovima, o čemu je naprijed bilo riječi, pa se na nalazu i mišljenju vještaka ekonomske struke ne može temeljiti utvrđenje da je tužitelj fakturisanu robu i isporučio tuženom, kako to želi prikazati revident.

Tužitelj je u žalbi izričito naveo da je „tužbeni zahtjev opredjelio prema nalazu i mišljenju vještaka finansijske struke a koji je u svom nalazu jasno označio da su fakture, 0007 od 23.01.2010. godine, 00314 od 11.12. 2010. godine, 00058 od 07.03.2011. godine, 0089 od 08.04.2011. godine i 00090 od 08.04.2011. godine plaćene, pa iz tog razloga tužitelj nije opredjelio tužbeni zahtjev na isplatu računa koje je tuženi platio.“ Radi se o računima za koje je vještak grafolog utvrdio da je otpremne listove, koji su pratili te račune, potpisao radnik tuženog V. L.

Dakle, tužitelj - kako i sam navodi - nije ni tražio plaćanje ovih računa za koje je dokazano da je tuženi isporučenu robu primio (ali isto tako i da ju je platio), pa revident neosnovano navodi da je trebalo makar djelimično usvojiti tužbeni zahtjev i to u dijelu u kojem je „nesporno dokazao da je tuženom isporučio robu u skladu sa ugovorenim“.

Ni ostali navodi revizije nisu doveli u pitanje ispravnost i zakonitost pobijane odluke, slijedom čega je odlučeno kao u izreci, temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju, jer se ne radi o nužnom trošku koji ima u vidu odredba člana 387. stav 1. ZPP. Ovo tim prije što su u odgovoru uglavnom ponovljeni navodi koji su isticali i tokom postupka.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić